

СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ КРОЗ СЕМИНАРЕ И ПРОЈЕКАТ ДШБС

Слађана Галушка
ОШ „Милорад Мића Марковић“
Мала Иванча
и-мејл: galuska@beotel.net

Анђелка Танчић
ОШ „Ратко Митровић“
Нови Београд
и-мејл: andjelka.tancic@gmail.com

Сажетак: У раду су представљени један пројекат и два семинара Друштва школских библиотекара Србије који доприносе побољшању читалачких навика ученика и развијању информационе и медијске писмености ученика и наставника.

Кључне речи: *школски библиотекари, наставници, ученици, информациона и медијска писменост, пројекти, семинари, стручно усавршавање*

1.1. Друштво школских библиотекара Србије и информациона и медијска писменост

Међу циљевима рада Друштва школских библиотекара Србије су подстицање, развијање и промовисање информационе и медијске писмености ученика и просветних радника и увођење иновација у образовно-васпитни процес.

Они се остварују организацијом два акредитована семинара за 2014/2015. и 2015/2016. годину: *Развијање информационе и медијске писмености наставника и ученика*

– кључ за целоживотно учење¹ и Сарадња школских библиотекара и наставника у развијању читалачке културе и информационе и медијске писмености ученика² (аутори Слађана Галушка, Анђелка Танчић и Гордана Љубановић), као и кроз пројекат *Оштро Перце* (аутори Анђелка Танчић и Слађана Галушка).

1.2. Семинари

Од септембра 2014. до априла 2015. године реализована су оба семинара и пета сезона *Оштрог Перца* – за библиотекарe и наставнике то су облици стручног усавршавања у школи и ван ње, дом се пројектом побољшава информациона и медијска писменост (ИМП) свих учесника (ученика, библиотекара и наставника) и иновира образовно-васпитни рад.

Семинар *Сарадња школских библиотекара и наставника у развијању читалачке културе и информационе и медијске писмености ученика* одржан је у Основној школи „Ђорђе Крстић“ у Београду, 6. и 7. новембра 2014. године, за 24 полазника (23 библиотекара и један логопед).

Слика 2. Семинар одржан у ОШ „Ђорђе Крстић“ у Београду

¹ Завод за унапређивање образовања и васпитања, Каталог програма сталног стручног усавршавања наставника, васпитача и стручних сарадниказа школску 2014/2015. и 2015/2016. <http://katalog2015.zuov.rs/Program2015.aspx?katbroj=4&godina=2014/2015>

² Завод за унапређивање образовања и васпитања, Каталог програма сталног стручног усавршавања наставника, васпитача и стручних сарадниказа школску 2014/2015. и 2015/2016. <http://katalog2015.zuov.rs/Program2015.aspx?katbroj=5&godina=2014/2015>

Обрађено је шест тема и понуђени су примери добре праксе, идеје и наставни материјали за реализацију сличних активности. Полазници су у дискусији говорили о свом раду, сарадњи са наставницима у реализацији образовно-васпитног рада и коришћењу информационо-комуникационих технологија и сопственом нивоу информационе и медијске писмености.

У оквиру радионица применили су знања стечена током обуке: анализирали су и креирали медијске поруке и дискутовали о медијским садржајима, осмишљавали су план активности којима се развијају читалачка култура ученика и ИМП ученика, а они који су већ имали искуства у овој области израдили су приказ већ реализоване активности. Уз то, говорили су и о могућим наставним материјалима које би припремили за ученике.³

Семинар, електронски курс, *Развијање информационе и медијске писмености наставника и ученика – кључ за целоживотно учење*, одвијао се од 10. новембра до 28. децембра 2014. године на сајту Супер учење, а завршни сусрет је одржан је у ОШ „Ђорђе Крстић“ у Београду, 24. јануара 2015. године. Током обуке спровене кроз шест лекција полазници (11 библиотекара и 6 наставника) савладавали су лекције, размењивали искуства, ставове и идеје на форуму и решавали задатке у вези са развијањем информационе и медијске писмености. Стицали су знања о кључним компетенцијама за целоживотно учење, важности учења и поучавања ИМП, моделима информационе писмености и концептима медијске писмености. Разматрали су примере добре праксе који се могу применити у свакодневном раду и осмишљавали активности за развијање информационе и медијске писмености код ученика кроз интердисциплинарну наставу и примену иновативних метода рада⁴.

---

³ Детаљнији извештај о одржаном семинару налази се на сајту ДШБС:
<http://skolskibibliotekari.edu.rs/sajt/pocetna-galerija/64-izvestaj-o-odrzanom-seminaru>

⁴ Више о току семинара можете прочитати на страни Супер учење:
http://www.superucenje.org.rs/razvijanje_informacione_i_medijske_pismenosti/121192/

Слика 3. Завршни сусрет одржан у ОШ „Ђорђе Крстић“

У оквиру обрађених тема учесницима оба семинара представљено је истраживање, спроведено у оквиру пројекта Оштро Перце у пролеће 2014. године, о читалачким навикама и информационој и медијској писмености ученика, наставника и библиотекара. Такође, полазници су се упознали и са активностима пројекта, као примером за подстицање читалачких навика и развијање ИМП ученика, па су се неки укључили у Оштро Перце 2014/2015.

Наравно, семинари су за полазнике само део усавршавања у области информационе и медијске писмености, које се наставља у даљем раду покретањем пројеката за повећање читалачке културе и развијања ИМП ученика, као и приказом програма обуке у оквиру стручног усавршавања у установи. Библиотекари и наставници ће до маја 2015. припремити прилоге о реализацији планираних часова и о представљању семинара и проследити их ауторима, а најбољи радови ће бити постављени на веб стране Супер учење и ДШБС. На тај начин ће промовисати постигнућа ученика и рад школа, као и лични рад учесника обуке. Полазници могу да о активностима пишу и прилоге који ће бити објављени у часопису *Школски библиотекар*.

1.3. Оштро Перце 2014/2015

У програму који је трајао од октобра 2014. до априла 2015. године учествовало је 17 основних и 5 средњих школа, 60 библиотекара и наставника и око 600 ученика. Пројекат се одвијао кроз три области:

1. Побољшање читалачких навика ученика

Библиотекари и наставници су подстицали ученике на читање књижевно-уметничких и информативних текстова и разговарали о њима; такође су их подстицали на вршњачко учење, када су деца препоручивала вршњацима текстове који им се свиђају.

2. Развијање информационе и медијске (и информатичке) писмености ученика

Ученици су пратили лекције и радили задатке којима су стицали вештине ИМП, тј. упознавали се са моделом информационе писмености BIG6 и проналазили одговарајуће информације за решавање задатка и проблема, упознали су медијски језик и елементе различитих медија, упоређивали садржаје различитих медија и креирали медијску поруку одређеног садржаја за одређену публику.

3. Обележавање стогодишњице рођења Бранка Ћопића

Библиотекари, наставници и ученици организовали су школске програме за обележавање годишњице, који су обухватили развијање читалачке културе и информационе и медијске писмености ученика.

Ауторке су припремиле наставни материјал једнако користан свим учесницима. Ученици су могли да користе модел BIG6 (за млађе ученике SUPER3), као и кључна питања за анализу и креирање медијске поруке за израду задатака из свих предмета. Наставници и библиотекари су добили идеје за повезивање садржаја више наставних предмета, а то значи и за организацију тематске и пројектне наставе, што је део професионалног развоја.

Јубилеј Бранка Ћопића је пружио могућност за додатно повезивање активности библиотекара и наставника, школе и локалне заједнице, као и за промоцију рада ученика и школе.

Током шест месеци трајања ученици су читали песме, приче и романе и гледали филмове, а затим су писали приказе и правили трејлере, илустровали текстове које су читали, састављали своја књижевна дела, драматизовали их, изводили позоришне представе, осмишљавали квизове, цртали плакате и корице за књиге и сачињавали разне друге медијске поруке и показали да су стекли вештине ИМП. Најбољи радови су постављени на веб страни Супер учења⁵.

На Међународни дан дечије књиге, 2. априла 2015. године, у Америчком кутку у Београду, одржан је завршни сусрет пројекта који је окупио 150 ученика, наставника и библиотекара. Присутне је поздравила председница Друштва школских библиотекара Србије, Роксанда Игњатовић, која је том приликом говорила о важности књига и библиотека, као и програма који подстичу децу на читање и креативност.

Слика 4. Завршни сусрет Оштрог перцета 2014/15

Ауторке пројекта Анђелка Танчић и Слађана Галушка прогласиле су најбоље радове у петој сезони *Оштрог Перца* заједно са Маријом Вукосављевић, представником Издавачке куће „Одисеја“, која је пријатељ и сарадник пројекта и која је обезбедила књиге за најуспешније учеснике. Уз доделу награда, диплома, похвалница и захвалница,

⁵Супер учење, http://www.superucenje.org.rs/perce/perce_2014_15/

учесници су чули неколико литерарних радова, погледали победнички прилог о обележавању стогодишњице рођења Бранка Ћопића и најбољи трејлер за књигу.

Специјални гост био је глумац Иван Јевтовић који је монологом из Шекспировог комада „Хенри VI“ забавио ђаке, а затим позвао да и даље читају и буду креативни. У простору библиотеке постављена је изложба најбољих плаката и корица за књиге, које је публика погледала после формалног дела сусрета.

Слика 5. Завршница Оштрог Перцета 2014/15

Слика 6. Глумац Иван Јевтовић

1.4. Будуће активности

Библиотекари и наставници, полазници семинара и учесници пројекта, желе да наставе са даљим усавршавањем у области ИМП, иновирају свој рад и покрећу интердисциплинарну наставу ради развијања информационе и медијске писмености ученика. Кроз те активности, као и оне које предузима Друштво школских библиотекара, прича о информационој и медијској писмености биће све више присутна у просветној јавности. То ће, верујемо, допринети и да се у документима Министарства више истиче значај ИМП, као и улога библиотекара у реализацији програма за развијање информационе и медијске писмености ученика.